

Broj: 04-04-4-2508/21
Sarajevo, 4. 10. 2021. godine

SAOPĆENJE ZA JAVNOST

POVODOM IZVRŠENJA PLANA FINANSIJSKE REVIZIJE ZA 2020/2021. GODINU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH je u skladu s Planom revizije za 2020/2021. godinu, od planiranih 102, izvršio 101 finansijsku reviziju.¹

Sa 30. 9. 2021. godine, ukupno 100 konačnih izvještaja je dostavljeno revidiranim subjektima i drugim nadležnim institucijama, te objavljeno na internet-stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH. Izvještaj o finansijskoj reviziji „Operator-Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo poslat je subjektu revizije na očitovanje, te se njegova objava planira nakon isteka roka za dostavljanje komentara. Za dvije revizije, i to Pretis d.d. Vogošća i Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju, obuhvaćene su 2019. i 2020. godina, te su data odvojena mišljenja za svaku godinu.

Pandemija COVID-19 je u značajnoj mjeri uticala na način rada, ali Ured za reviziju održao je kontinuitet, prilagođavajući se novonastalim okolnostima i vodeći računa o planiranim aktivnostima. Učinjeni su maksimalni napor da se prilagodi subjektima revizije, stoga je terminski plan prilagođen brojnim zahtjevima subjekata, omogućeno je dostavljanje dokumentacije elektronskim putem i komunikacija se po potrebi odvijala putem audio i video komunikacijskih kanala. Pandemija je uticala i na česta odsustva revizorskog osoblja, zbog čega je dolazilo do promjena u revizorskim timovima, a što je kompenzirano timskim radom i posvećenošću cjelokupnog osoblja Ureda za reviziju.

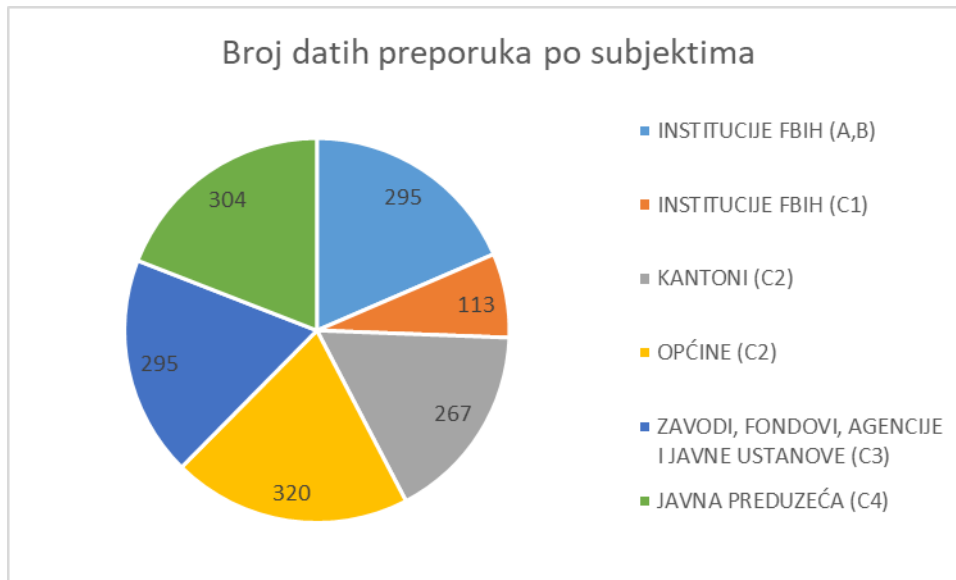
Stoga je Ured na svojoj internet-stranici redovno objavljivao saopćenja o radu s ciljem informisanja javnosti i isticanja važnosti javne finansijske odgovornosti i očuvanja povjerenja građana.

Obavljena je finansijska revizija: **Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu, 26 subjekata - korisnika Budžeta FBiH** (sva federalna ministarstva i drugi Budžetski korisnici), **5 kantona, 12 institucija kantona** (kantonalna ministarstva i drugi), **4 grada, 15 općina, 17 zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova i 21 preduzeće u kojima država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više.** Od 101 subjekta kod kojih je izvršena revizija, 30 subjekata revidirano je prvi put.

Od 100 objavljenih izvještaja:

- **za finansijske izvještaje** data su 42 pozitivna mišljenja, 47 mišljenja s rezervom, 9 negativnih i 2 suzdržana mišljenja
- **za usklađenost sa zakonima i drugima propisima** dato je 11 pozitivnih mišljenja, 85 mišljenja s rezervom i 4 negativna mišljenja
- **u izvještajima je za 13 subjekata u dijelu Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja i za 44 subjekta u dijelu Izvještaja o reviziji usklađenosti, skrenuta pažnja** na određena pitanja. Uvažavajući Smjernice za reviziju javnog sektora i korisnike izvještaja poput zakonodavnih i izvršnih organa, građana i medija, u paragrafu za isticanje pitanja uključuju se važna pitanja koja ne utiču na data mišljenja, ali su važna za bolje razumijevanje izvještaja ili poduzimanje odgovarajućih mjera, koje često zahtijeva angažman više nadležnih institucija.
- date su 1.594 preporuke, s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sistema internih kontrola.

¹ Planirana revizija JKP „Zenicatrans-prevoz putnika“ d.o.o. Zenica je obustavljena zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza.

Kod 52 subjekta izvršeno je praćenje primjene ranije datih preporuka i analiza mjera preduzetih na osnovu tih preporuka, te je utvrđeno da je došlo do blagog poboljšanja u stepenu realizacije u odnosu na prethodnu godinu:

- **57% preporuka je potpuno implementirano ili je implementacija u toku,**
- **38% preporuka nije implementirano,**
- **5% preporuka je ocijenjeno kao neprovodivo ili je bez ocjene zbog protoka vremena.**

Sve grupe subjekata, osim subjekata koji se revidiraju svake godine, pokazuju stepen implementacije preporuka preko 50%. Posebno ističemo zavode, fondove i javne ustanove (81%) i općine (79%). Analiza i ocjena postupanja po preporukama nije se vršila kod 49 subjekata kod kojih su se revizije ili obavljale prvi put ili je proteklo više od 10 godina od prethodne revizije.

Najvažniji nalazi finansijske revizije

U revizijama federalnih budžetskih korisnika, većina utvrđenih nepravilnosti odnosi se na **neusklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima**, od kojih su najznačajniji: **neuspostavljanje Registra budžetskih korisnika u skladu s važećom zakonskom regulativom, nedovoljne aktivnosti na uspostavi interne revizije, netransparentnu raspodjelu i neadekvatan nadzor nad namjenskim utroškom tekućih transfera i naknade zaposlenicima za rad u komisijama** na koje nisu obračunati pripadajući porezi i doprinosi u skladu s važećim propisima.

Revizijama kantona utvrđeno je da **nije uspostavljen budžetski nadzor kao inspeksijski nadzor zakonitosti, blagovremenosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava; tekući i kapitalni transferi nisu realizovani u skladu sa zakonima o izvršavanju budžeta i usvojenim programima; finansijski rezultati i ukupno neraspoređeni viškovi rashoda nad prihodima/prihoda nad rashodima kod pojedinih kantona nisu tačno iskazani** zbog neevidentiranih pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju, koje se u najvećem dijelu odnose na tužbe zaposlenika po osnovu prava iz radnih odnosa. **Dugoročne obaveze** po osnovu ugovora o kreditima i izdaci po ovom osnovu kod pojedinih kantona nisu tačno iskazani, s obzirom na to da nisu knjigovodstveno evidentirani, ili nisu evidentirani na odgovarajućim pozicijama obaveza i izdataka. **Ministarstva finansija u dva revidirana kantona još uvijek nisu uspostavila zajedničku jedinicu za internu reviziju, dok u preostala tri nije obezbijeđena odgovarajuća popunjenost sistematizovanih radnih mjesta u ovim jedinicama.**

Kantonalna ministarstva zdravstva i socijalne pomoći nisu donijela ili vladama kantona predložila planove i programe mjera zdravstvene zaštite, kao ni odluke o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti.

Izvršena je revizija do sada **najvećeg broja jedinica lokalne samouprave** u jednoj godini, koje su najvećim dijelom rađene 2010. godine ili ranije. Kod ovih su subjekata zbog toga utvrđeni brojni nalazi koji su se odnosili na **planiranje**

budžeta i izvještavanje, uspostavljanje registra budžetskih korisnika i trezorskog poslovanja, godišnji popis imovine i obaveza, provođenje javnih nabavki, raspodjelu transfera, evidentiranje komunalne infrastrukture i drugi.

Kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja **ugovaranje zdravstvenih usluga** vršili su na osnovu odluka vlada kantona, bez provođenja zakonskih procedura. Zavodi nisu u svim slučajevima poštivali odredbe **Zakona o javnim nabavkama** u dijelu izrade tenderske dokumentacije i izbora postupka. **Raspodjela** transfera za poticaje u privredi, transfera zdravstvenim ustanovama i poticaja za zapošljavanje je izvršena **bez primjene kriterija** koji su usvojeni odlukama nadležnih institucija i organa, ili primjenom kriterija koji nisu mjerljivi, zbog čega su pojedini korisnici transfera i poticaja ostvarili veći broj bodova koji su bili opredjeljujući za visinu dodijeljenih sredstava. **Nisu objavljivani podaci o dodijeljenim transferima i nije osiguran adekvatan nadzor** nad namjenskim utroškom realizovanih transfera.

Kod preduzeća u većinskom državnom vlasništvu, konstatovana je **nedosljedna primjena Okvira finansijskog izvještavanja** prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, zbog čega nisu realno iskazana sredstva, obaveze, prihodi, rashodi, te finansijski rezultat, a samim tim i kapital. Zbog značajnosti pogrešnih prikaza koji su bili prožimajući, finansijski izvještaji nisu istinito i fer prikazali finansijski položaj i uspješnost pojedinih preduzeća. **Prijem zaposlenika** u radni odnos nije vršen u skladu sa Zakonom o radu u dijelu obaveznog provođenja procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos.

Imenovanje direktora, upravnih i nadzornih odbora kod preduzeća, zavoda i javnih ustanova se nije provodilo, zbog čega su već duži period na čelu pojedinih institucija direktori vršioći dužnosti, a članovima upravnih i nadzornih odbora i odbora za reviziju je istekao mandat.

Nalazi koji se odnose na mjere saniranja posljedica pandemije COVID – 19

Plan revizije donesen je krajem 2020. godine, u jeku pandemije COVID - 19. Kako bi Ured za reviziju demonstrirao svoju relevantnost i važnost za građane, i revizijama ispratio upravljanje javnim sredstvima u periodu krize, **plan se usmjerio na subjekte u Federaciji BiH čije su aktivnosti imale značajniju ulogu u smanjenju negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom.** Tako su obuhvaćena kantonalna ministarstva finansija, privrede i zdravstva, te federalne i kantonalne zdravstvene ustanove i zavodi. U pojedinačnim izvještajima u posebnim poglavljima, prezentirani su nalazi u vezi raspodjele sredstava za COVID-19 mjere, kao što su kod:

- Ministarstva privrede TK, gdje se nije moglo potvrditi da su dodijeljena sredstva namjenski utrošena u skladu sa Zakonom o subvenciji za ublažavanje posljedica uzrokovanih stanjem nesreće, niti da je budžetska inspekcija izvršila blagovremen i adekvatan nadzor.
- Ministarstva privrede ZDK, gdje su budžetska sredstva za COVID-19 realizovana samo 58%.
- Ministarstva privrede SBK i Ministarstva privrede USK, raspodjela poticajnih sredstava za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica usljed pandemije COVID-19 u iznosu od 4.082.675 KM i iznosu od 1.442.385 KM, nije u potpunosti izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenog kriterija koji se odnosi na izmirenje svih obaveza po osnovu javnih prihoda.

Kod četiri federalna ministarstva **skrenuta je pažnja na Uredbu o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19**, s obzirom na to da su ta ministarstva bila nadležna za dodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 90 miliona KM.

Revizijom Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH utvrđeno je da u njemu nisu prezentirane sveobuhvatne informacije o planiranim i realizovanim mjerama za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, te je konstatovano da **su sredstva namijenjena za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica realizovana svega 18,63% (90.934.169 KM) od ukupno raspoloživih sredstava (488.207.999 KM).** Nismo mogli potvrditi da su poduzete sve potrebne aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19.

Naredne aktivnosti

Revidirani subjekti dužni su u roku od 60 dana od dana prijema izvještaja dostaviti Uredu za reviziju odgovor o preduzetim radnjama radi prevazilaženja slabosti i neregularnosti koji su identifikovani u revizorskim izvještajima. U zavisnosti od obima, vrste i značaja utvrđenih nepravilnosti, Ured za reviziju će u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH dostaviti izvještaje nadležnim organima za provođenje zakona i drugim nadležnim institucijama.

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju održala je rasprave po objavljenim izvještajima obaveznih revizija u 7. mjesecu 2021. godine, te se uskoro očekuje održavanje rasprava i za ostale revidirane subjekte, na kojima će predstavnici Ureda imati aktivno učešće.

Do kraja godine, Ured za reviziju pripremit će za Parlament FBiH i javnost Godišnji izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama, koji će obuhvatiti detaljniji pregled najznačajnijih nalaza i datih preporuka za sve izvršene revizije u 2020/2021. godini.

Napominjemo da je u 2021. godini objavljeno i pet izvještaja revizije učinka i to: „**Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19**“, i „**Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine**“, kao i tri izvještaja revizije učinka o praćenju realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „**Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH**“, „**Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima**“ i „**Efikasnost rada općinskih sudova**“. Također je objavljen Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „**Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19**“. Detaljna saopćenja za ove izvještaje objavljena su na internet-stranici Ureda za reviziju.

U prilogu saopćenja dat je pregled revidiranih subjekata, datih mišljenja i broja preporuka, a revizorski izvještaji dostupni su na sljedećem linku: www.vrifbih.ba.

PRILOG 1: PREGLED REVIDIRANIH SUBJEKATA, DATIH MIŠLJENJA I BROJA PREPORUKA ZA 2020. GODINU

R. br.	Naziv subjekta revizije	Dato* mišljenje za finansijske izvještaje	Dato* mišljenje za usklađenost	Broj preporuka
1	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	P	R	25
2	Parlament FBiH	P	R	18
3	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	P	R	11
4	Vlada Federacije BiH	P	R	10
5	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	P	P	7
6	Federalno ministarstvo pravde	P	R	18
7	Federalno ministarstvo finansija	P	R	39
8	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	P	R	9
9	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	P	R	11
10	Federalno ministarstvo zdravstva	P	R	18
11	Federalno ministarstvo trgovine	P	P	9
12	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	P	R	12
13	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	P	R	9
14	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida rata	P	R	18
15	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	P	P	7
16	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	P	R	16
17	Federalno ministarstvo kulture i sporta	R	R	20
18	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica	P	P	11
19	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	P	R	14
20	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	P	R	13
21	Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje/Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje	S	R	25
22	Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine	P	R	11
23	Federalna uprava civilne zaštite	P	R	21
24	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	R	P	12
25	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	P	R	8
26	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	R	R	15
27	Federalna direkcija robnih rezervi	R	R	21
28	Županija Posavska	P	R	20
29	Tuzlanski kanton	P	R	19
30	Zeničko-dobojski kanton	R	R	26
31	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	R	R	22
32	Hercegbosanska županija	R	R	17
33	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovacko-neretvanskog kantona	P	R	11
34	Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona	R	R	19
35	Ministarstvo finansija Županije Zapadnohercegovačke	R	R	18
36	Ministarstvo finansija Unsko-sanskog kantona	R	R	10
37	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	R	R	18
38	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	P	R	14
39	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	R	R	10
40	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	P	R	4
41	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	P	R	6
42	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	P	R	10
43	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	R	R	25
44	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovacko-neretvanskog kantona	R	R	18
45	Grad Tuzla	P	R	10
46	Grad Sarajevo	R	R	16
47	Grad Mostar	R	R	29
48	Grad Gračanica	R	R	24
49	Općina Banovići	R	R	20
50	Općina Bosanska Krupa	R	R	10
51	Općina Drvar	N	R	20
52	Općina Grude	R	R	22

53	Općina Hadžići	R	R	12
54	Općina Ilijaš	R	P	6
55	Općina Jablanica	R	R	22
56	Općina Kupres	R	R	13
57	Općina Lukavac	R	R	18
58	Općina Maglaj	R	R	15
59	Općina Novi Travnik	R	R	18
60	Općina Sanski Most	N	R	19
61	Općina Stolac	R	R	16
62	Općina Tešanj	R	R	13
63	Općina Žepče	R	R	17
64	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	R	R	15
65	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	P	R	16
66	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	R	R	12
67	Federalni zavod za zapošljavanje	R	R	23
68	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	P	R	18
69	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	P	R	17
70	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	P	R	19
71	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	P	P	15
72	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	P	R	24
73	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	P	P	11
74	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	P	R	14
75	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	P	P	9
76	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	R	R	28
77	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnica	R	P	12
78	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	P	R	16
79	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	R	R	9
80	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (za 2019. i 2020. godinu)	N	N	37
81	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	N	R	22
82	Društvo ograničene odgovornosti – Javno komunalno poduzeće „VITKOM“ Vitez	N	N	29
83	Javno preduzeće Autoceste FBiH d.o.o. Mostar	N	R	14
84	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar	N	R	13
85	Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar	R	N	12
86	Javno preduzeće Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, društvo sa ograničenom odgovornošću Sarajevo	R	R	12
87	Javno preduzeće „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. - Sarajevo	N	R	14
88	Kantonalno javno komunalno preduzeće za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	R	R	16
89	Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ Široki Brijeg	R	R	17
90	Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	P	R	8
91	Javno poduzeće „RAD“ d.d. Tešanj	R	R	11
92	Javno poduzeće „Vodovod“ d.o.o. Posušje	R	R	17
93	Javno komunalno preduzeće „Komrad“ d.o.o. Bihać	R	P	12
94	PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	S	N	13
95	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine	P	R	8
96	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	R	R	15
97	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	R	R	20
98	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	R	R	9
99	UNIS-GROUP Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža	R	R	12
100	„PRETIS“ d.d. Vogošća (za 2019. i 2020. godinu)	N	R	30
Ukupno preporuka				1594

* P: pozitivno mišljenje/mišljenje bez kvalifikacije R: mišljenje s rezervom N: negativno mišljenje S: suzdržano